s/s Equity

Huolivuodet 1899-1918 Sortaminen ja vastus

Ensimmäinen sortokausi 1899-1905

Tsaari Nikolaj 2 julkaisee 15 helmikuuta ns helmikuunmanifestin, mikä tarkoittaa että Venäjän diktatuuri otettiin käyttöön.
525 000 henkilön allekirjoittama massa-aloite viedään suuresta valtuuskunnasta tsaarille joka hylkää protestin. Luodossa 440 henkilöä allekirjoitti aloitteen.

Maailman johtavat maat protestoivat.
Sensuuri astuu voiman ja sanomalehdet kielletään

1904 Ylioppilas Eugen Schauman murhaa kenraalikuvernööri Nikolaj Bobrikovin 16 kesäkuuta 1904.

Nikolaj 2

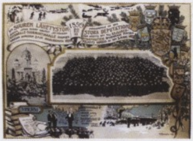

Suuri delegaatio

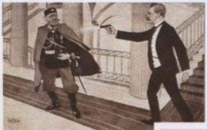

Nikolaj Bobrikov murhataan

Levottomuudet ja lahkot puhkeaa

s/s Grafton räjäytetään Orrskärin edustalla

1905 Vastarintajärjestö organisoidaan. Kagaali sekä Voimaliitto muodostetaan s/s John Grafton tuo asekuorman Orrskärille Luotoon syyskuussa 1905

Toinen sortokausi 1907-1917

Venäläisessä parlamentissa kuuluu: Finis Finlandiae - Suomi loppuun Venäläiset ottavat haltuunsa suomen luotsien tehtävät. Samoin majakat. Kouluissa venäjän opetustuntien määrä kasvaa Vastarinta lisääntyy ja puhemies Pehr Evind Svinhufvud protestoi, mutta hänet pidätetään myöhemmin ja karkoitetaan kylmälle paikalle Siperiaan.

Pehr Evind Svinhufvud

s/s Equityyn Englantilaisella satamalla

Kai Donner

Venäläisten kasarmi Pietarsaaressa Wiikska gårdenilla Amerikankadulla, tapahtui aseista riisuntaa 28 tammikuuta 1918

Aseiden riisunta Vaasassa

1914 Ensimmäinen maailmansota alkaa, Venäjä sotii Saksaa vastaan.

1915-
1916 Mahtaako Suomi saada apua Saksasta?
Nuoret suomalaismiehet matkustavat Saksaan sotilaskoulutukseen.
27:s Jääkäribataljoona perustetaan. Ajatus saada aseita saksasta herää.

1917 Lokakuussa Danzigissa s/s Equityyn lastataan 150 tonnia sotamateraalia Suomea varten. Kuorma puretaan Maksamaan Västeröllä ja Luodon Tolvmangrundetilla.Tukholmasta Kai Donner järjestää asekuljetuksen.
Urhoolliset miehet Luodosta ovat valmiita vastaanottamassa.
Suomen itsenäisyydenjulistus tapahtuu eduskunnassa 6 joulukuuta 1917.

1918 s/s Equityn tuomilla aseilla venäläiset kasarmit purettiin Pohjanmaalla 28 tammikuuta 1918. Vapaussota-Sisällissota puhkeaa.
Taistelut päättyvät 16 toukukuuta 1918

s/s Equity ja sen Päällikkö

Höyrylaiva s/s Equity - salakuljetuslaiva

Laiva rakennettiin vuonna 1888 Englantilaisessa Hullissa, ja jatkettiin vuonna 1900, 67 metristä 75,4 metriin. Kun ensimmäinen maailmansota puhkesi, laiva oli liikenteessä Hullin ja Hamburgin välillä, jossa Saksalaiset kaappasivat sen vuonna 1914. Sodan aikana laiva käytettiin kuljetuksiin etelä Itämereellä.

Laivan tekniset tiedot:

Lastauskapasiteetti (DWT) 1500 tonnia

Moottori	Häyrykone 258 hp
Pituus	75,4m
Leveys	8,8m
Syvyys	4,1m
Huippunopeus	14 solmua
Miehistä	12 miestä

Neljä lastaustilaa lastaus- ja purkupuomineen.

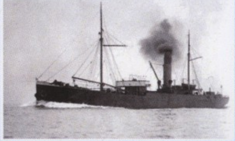

Päällikkö Gustav Pezold

Kapteeniluutnantti (Yliluutnantti) Gustav Pezold oli aiemmin työskennellyt sukellusveneellä Biscaya-lahdessa. Hänet nimitettiin myöhemmin s/s Equityn laivan päälliköksi joka suoritti kuljetuksia eteläisellä Itämereellä ensimmäisen maailmansodan aikana. Pezold sai yllättäen käskyn jättää sotaalueen Viron saari Öselin ja välittömästi viedä laivan Danzig:iin, telakointia ja tarkistusta varten. Sen jälkeen laiva lastattiin 150 tonnia sotamateriaalilla kuljetettavaksi Pohjanmaan rannikolle. Pezold oli vain 26 vuotias kun hän sai komennon tähän vaaralliseen tehtävään aseiden salakuljetukseen Suomeen. Hän oli tunnettu luotettavana, etevänä upseerina, ennakoinnin, kova ja rauhallinen urhoollisella rohkeudellaan. Hänellä oli syvä tuntemus jääkäriliikkeestä sekä suomen vapaustaistelusta. Olemuksellaan hän teki syvän vaikutuksen jääkäreihin ja koko miehistöön.

Gustav Pezold

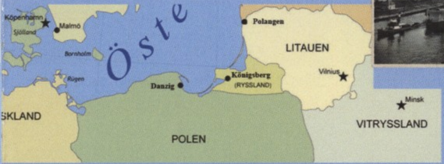

Luotsi Karl Rönnholm oli mukana laivalla Danzig:ilta. Kuvassa toimeksi antajan Harald BouchtÏn kanssa.

Svenska Björn

Maanantaina 29 lokakuuta ohitettiin majakkalaiva Svenska Björn ja matka Ahvenanmaan merellä oli edessä. Equityn tuli huomaamatta ohittaa venäläiset partiot Ahvenanmaalla, mutta samalla varoa kivikkoiset merialueet idässä. Tämän takia laiva kulki niin lähellä Ruotsin ulkosaariston vaaralliset riutaat.

Västerööhön

Keskiviikkona 31 lokakuuta klo 09:30 ruotsin Holmön pohjoispuolella vaihdettiin suunta itäänpäin Pohjaanmaan rannikkoa kohti. Dramaattisen pimeän ja vaikean kuljettavan reitin jälkeen laiva ankkuroitiin Västerön Storsandvikenilla jossa 80 tonnia sotamateraalia purettiin. Laiva palaa sen jälkeen takaisin Ruotsin puolelle.

Tolvmangrundetille.

Torstaina 1 marraskuuta klo 12:30 suunta kääntyy taas Suomen puolelle. Iltahämärässä ja näköyhteydellä suomen rannikkoon,laiva kääntyy kohti Tolvmangrundetia. Valomerkkeihin vastataan. Laiva saapuu Tolvmangrundetiin jossa ankkurit heitetään. Luotettavat rohkeat miehet paikkakunnalta, josta 33 olivat Luodosta purkaa laivan kuorman. 70 tonnia tavaraa pinotaan kasoihin ladon ja kuusien oksien suojaan. Operaatio oli onnistunut ja s/s Equity kääntyy taas merelle ja tehtävä oli onnistut.

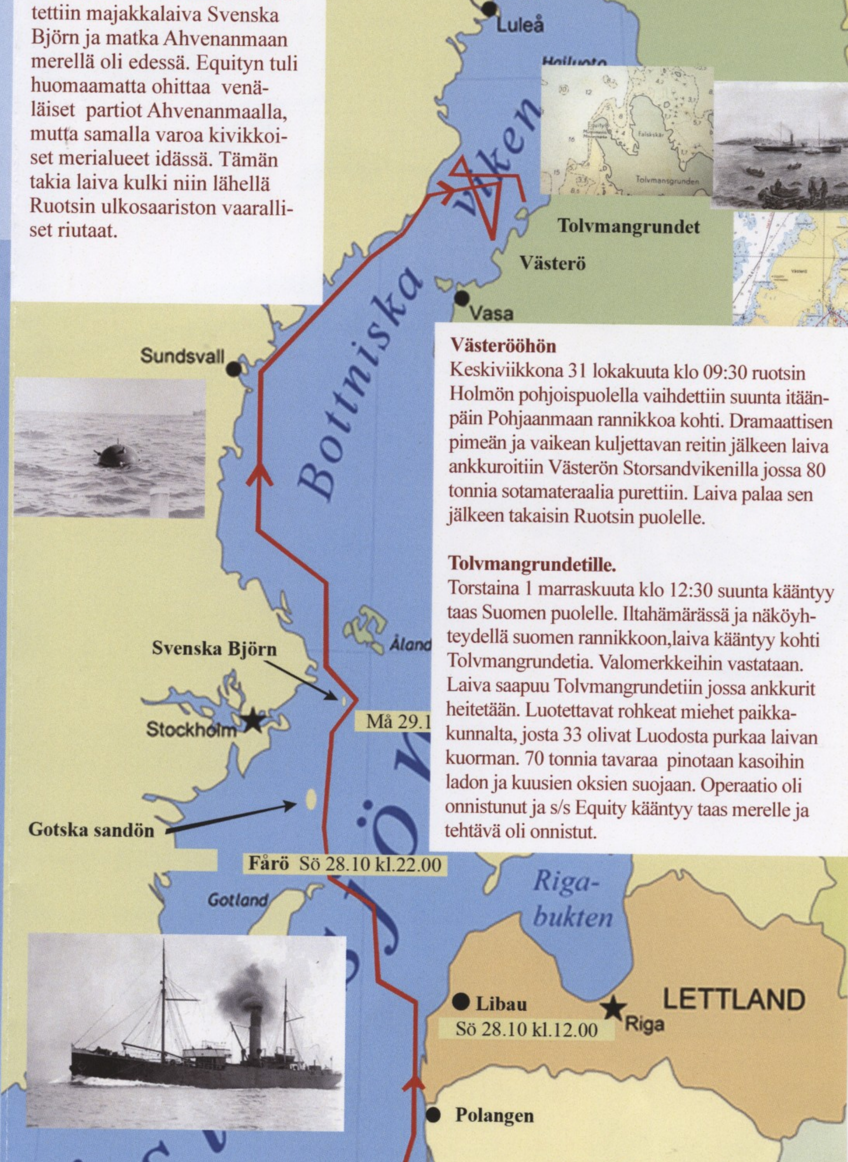

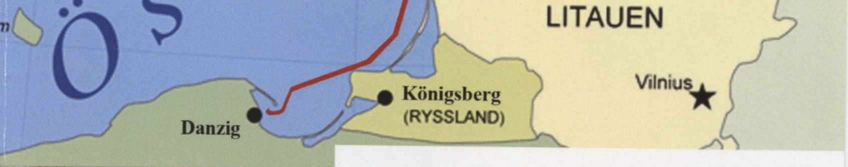

Neufahrwasser - Hafen - Ausfahrt

Danzig

Kun pimeys laskeutuu lauantaina 27 Lokakuuta, laiva aloittaa matkansa Suomeen. Vihollisten laivat,saariston riuttoja sekä miinakentät mereellä tekee matkan erittäin vaaralliseksi. Sen ajan navigointijärjestelmät eivät myöskään olleet niin luotettavia.

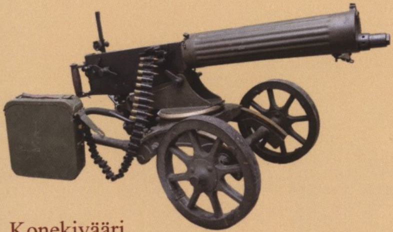

Konekivääri
Merkki Hiram Maxim
Malli Sokolov 1910

Mauserpistooli jossa tukki
ja kotelo samassa

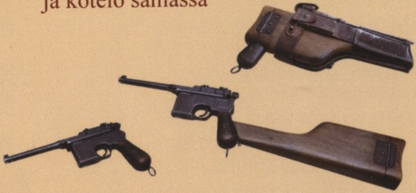

Kiväärit mallia Mosin Nagant
1891

900 ſcharfe Patronen Kal. 7,62 mm
„P.“
Bl. P.

Patruunalaatikon etiketti

Käsikranaatti

Moottoripyörät olivat
luultavasti mallia Harley
Davidson 1000cc3

Patruunalaatikkoon
mahtui 900 patruunaa
koteloituna

s/s Equity toi:

6500 kpl Venäläis kivääriä Mosin Nagant merkkisiä eri mallia sekä 1850 000 patruunaa
30 konekivääriä Hiram Maxim merkkisiä Sokolov mallia 1910 sekä 700 000 patruuneja
200 Mauserpistoolia sekä 30 000 patruunaa
5500 käsikranaattia
8 moottoripyörää
38 laatikkoa pioneerimateriaalia
19 laatikkoa työkaluja
2 tynnyriä bensiiniä
2 laatikkoa rasvaa

Lato Tolvmangrundetilla

Kalastuskämppä
Tolvmangrundetilla

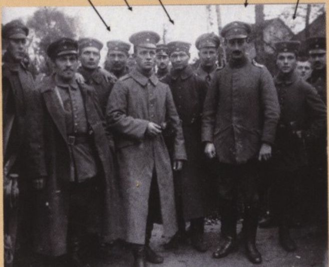

Lyhty jolla annettiin valomerkit

Laivalla Luotoon seurasi myös viisi jääkäriä: Heiskanen, Komonen, Laakso, Mäkinen ja Vuolle joka jättivät laivaa purkauksen jälkeen.

Miehet jotka purkasivat asekuorman Tolvmangrundetilla 1 Marraskuuta 1917

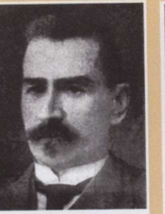
Carl M Nystedt

Alfred Fagernäs

Johannes Fagerudd

Johannes Brask

Anders Nyström

Johannes Stens

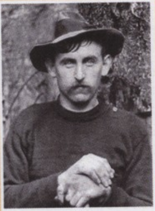
Anders Öhberg

Emil Wikström

Anders Wikström

Viktor Kackur

Johannes Sand

Edvard Andersson

Emil Westman

Johannes Grankulla

Alfred Ahlqvist

Wiljam Haglund

Viktor Holmborg

Otto Nyblom

August Nordqvist

Rafael Svendelin

Axel Enkvist

Johannes Nyberg

Julius Lindén

Bertel Sundström

Justus Sundström

Emil Anders Sundström

Georg Sjöstrand

Elis Ahlö

Anders Elis Brännbacka

Viktor Svenfelt

Asekuorma piilotetaan, vartioidaan ja kuljetetaan eteenpäin

Miehet jotka olivat laivan purkaneet palasivat kotiinsa jo samana yönä ja veivät samalla osan kuormasta maihin. Miehet Bosundista jättivät merkittävän määrän aseita Börsskärille, missä ne piilotettiin. Osa otettiin maihin SandvikssjönÏn kohdalla ja kannettiin metsän läpi Helgönille, Hästöfjärdenin rannalle eteenpäin kuljettavaksi Kruunupyyhyn. Muutama päivä sen jälkeen otettiin yhteyttä Kokkolan aktivisteihin. He lupasivat tyhjentää Börsskärin varastoa ja kuljettivat kuorman nopeasti Rödsööhön, Kvikantiin sekä Kokkolaan. Yksi lautankuorma vietiin purkausyöllä Pickasgrundetille ja piilotettiin siellä Emil

Wikströmin johdolla. Myös heillä jotka palasivat Pietarsaareen oli aseita mukana veneissään. Myöhäissyksyllä Bosundin aktivistit jatkoivat pimeässä ja huonossaa säässä kuljettamaan aseita Tolvmangrundetilta ÷jan Gäddvikenille. Paikallinen suojeluskunta hoitivat ne eteenpäin Kvarnnabballe. Sieltä taas aktivistit Kruuunupyystä hakivat kuormat Kruuunupyyhyn. Kun meri oli jäätynyt Pickasgrundetin piilopaikka tyhjennettiin ja kuljettiin hevosella ja reellä Andtbackgrundetiin Kruuunupyyn joensuuhun.

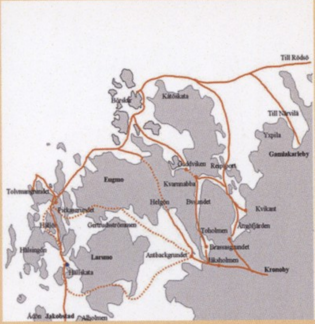

Monella eri tavalla aseet saatiin onnellisesti perille suojeluskunnille ennen kaikkea Pohjanmaalla. Muun muuassa sotakoulu Vimpelissä sai aseensa täältä. Lopuksi voimme todeta että koko asekuorma Tolvmangrundetilta hoidettiin venäläisvartijoilta huomaamatta. Varsinkin merialueet vartioitiin tarkasti. Sen takia osa kasarmit olivat satamien läheisyydessä. Kackurissa Krokissa sekä Finholmissa oli strateegiset kasarmit, mistä veneliikennettä tarkasti seurattiin.

Klockaregården Fagernäs

Kvarnforsin talo Finholmilla

Bobackan talo Holmissa

Vesterlundin talo

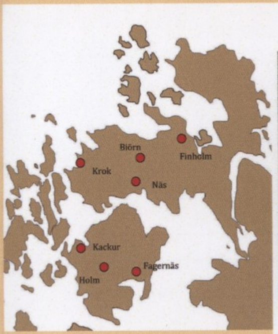

Venäläissotilat Luodossa
1917

Björklundin talo
"Sängstu" Björnissä

Nymanin talo Krokassa
"päämaja"

Venäläis kasarmit Larsmossa:

Krok: Päämaja jossa muutama päällikkö sekä vartijat hevosilla
Näs: 10-12 miestä Sjövallin talossa
Björn: 10-15 miestä hevosilla Björklundin talossa
Finholm: 10-12 miestä Kvarnforsin talossa, päälliköt Sjöströmsillä
Kackur: Suurin kasarmi Luodossa. Osa miehistöstä asui Westerlundin talossa, muut Wikströmillä
Holm: Muutama mies Bobackan talolla

Fagernäs: Klockargårdenilla n 15 miestä hevosilla.

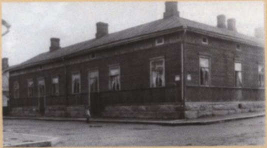

Venäläisten kasarmi Pietarsaaressa oli Wiikska gårdenilla Amerikankadul-

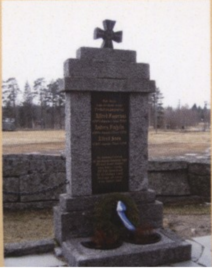

Aseistariisumisessa surmattiin Alfred Fagernäs Luodosta, jonka hauta sijaitsee kirkonmuurin sisäpuolella Luodon kirkolla.

Suomi oli julistettu itsenäiseksi jo 6 joulukuuta 1917. Mutta muutama vuosi kului